

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.4.2011
SEC(2011) 483 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Συνοδευτικό έγγραφο στην

Πρόταση
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου
καθεστώτος προστασίας
και στην
Πρόταση
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου
καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών σε σχέση με τις εφαρμοστέες μεταφραστικές
ρυθμίσεις

{COM(2011) 215 τελικό}
{SEC(2011) 482 τελικό}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι ευρεσιτεχνίες συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη μέσω της καινοτομίας. Οι επενδύσεις σε έρευνα (E&A) αντιπροσωπεύουν 1,9% του ΑΕγχΠ στην ΕΕ¹, και απαιτείται ένα λειτουργικό σύστημα ευρεσιτεχνιών για να μετουσιωθούν οι επενδύσεις αυτές σε οικονομική ανάπτυξη.

Σήμερα, ωστόσο, η προστασία των ευρεσιτεχνιών στην Ευρώπη είναι κατακερματισμένη. Η Στρατηγική Ευρώπη 2020² και η Πράξη για την Ενιαία Αγορά³ προσδιορίζουν ως προτεραιότητα τη δημιουργία μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση και στην καινοτομία. Αμφότερες οι πρωτοβουλίες αυτές επιδιώκουν τη βελτίωση των γενικών συνθηκών ανάπτυξης καινοτομίας για τις επιχειρήσεις με τη δημιουργία ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών στα κράτη μέλη της ΕΕ.

Παρά την ευρεία αναγνώριση των ανταγωνιστικών μειονεκτημάτων των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων λόγω της απουσίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών, τον Δεκέμβριο του 2010 το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας δεν μπόρεσε παρά να επιβεβαιώσει⁴ την ύπαρξη ανυπέρβλητων δυσκολιών, οι οποίες καθιστούν αδύνατη την θέσπιση μιας τέτοιας προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Τη δήλωση αυτή ακολούθησε αίτημα 12 κρατών μελών για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών. Ακολούθως, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση⁵ στο Συμβούλιο για την έγκριση της ενισχυμένης συνεργασίας, την οποία ακολούθησε το αίτημα άλλων 13 κρατών μελών να συμμετάσχουν στη συνεργασία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τη δρομολόγηση της ενισχυμένης συνεργασίας στις 15 Φεβρουαρίου⁶ και το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας ενέκρινε την απόφαση έγκρισης στις 10 Μαρτίου⁷. Ως εκ τούτου, η έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων πρέπει να λάβει υπόψη τους όρους που έθεσε η απόφαση έγκρισης του Συμβουλίου. Τέλος, η παρούσα εκτίμηση των επιπτώσεων δεν εξετάζει το ομοιόμορφο σύστημα επίλυσης διαφορών σχετικά με τις ευρεσιτεχνίες, το οποίο ακολουθεί παράλληλη πορεία εργασιών και θα αποτελέσει αντικείμενο διαφορετικής νομικής πράξης. Το συμβούλιο ποιότητας της εκτίμησης επιπτώσεων εξέδωσε θετική γνωμοδότηση στις 25 Φεβρουαρίου 2011.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ – ΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Στην ΕΕ, η προστασία των ευρεσιτεχνιών μπορεί να εξασφαλισθεί είτε μέσω των εθνικών γραφείων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας των κρατών μελών που χορηγούν εθνικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας είτε μέσω του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΓΔΕ).

¹ Eurostat, δεδομένα 2008.

² COM(2010) 2020.

³ COM(2010) 608 τελικό/2.

⁴ Δελτίο Τύπου 17668/10.

⁵ COM(2010) 790.

⁶ P7_TA(2011)0054.

⁷ Απόφαση 2011/167/ΕΕ του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2011, για την έγκριση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών (ΕΕ L 76 της 22.3.2011, σ. 53).

Εάν ο αιτών επιλέξει να υποβάλει αίτηση για την απόκτηση «ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας», η αίτηση εξετάζεται από το ΕΓΔΕ βάσει των διαδικασιών που προβλέπονται στη Σύμβαση για το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (ΣΕΔΕ)⁸. Η ΣΕΔΕ θέσπισε διαδικασίες σε κεντρικό επίπεδο για την αναζήτηση, την εξέταση και τη χορήγηση ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην αγγλική, τη γαλλική και τη γερμανική γλώσσα. Όμως, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που χορηγείται και δημοσιεύεται δεν αποκτά ισχύ αυτομάτως. Πρέπει πρώτα να επικυρωθεί στα κράτη στα οποία ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ζητεί προστασία, δηλαδή το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας πρέπει να «μετατραπεί» σε εθνικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

3. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Η διαδικασία αναζήτησης, εξέτασης και χορήγησης ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λειτουργεί καλά και είναι ευρέως αποδεκτή από τους αιτούντες από την Ευρώπη και από τρίτες χώρες. Ωστόσο, η τυποποιημένη αυτή διαδικασία συμπληρώνεται από υποχρεωτικές διαδικασίες μετά τη χορήγηση, οι οποίες είναι πολύπλοκες, ανομοιόμορφες και συνεπάγονται περιττά έξοδα για τις επιχειρήσεις. Η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων εξετάζει τα προβλήματα και τις ενδεχόμενες λύσεις στο στάδιο της προστασίας των ευρεσιτεχνιών που έπεται της χορήγησης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

3.1. Πρόβλημα 1: Υψηλό κόστος μετάφρασης και δημοσίευσης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας

Μετά τη χορήγηση των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, οι ισχύουσες εθνικές απαιτήσεις επικύρωσης περιλαμβάνουν μετάφραση, τέλη δημοσίευσης και διάφορες απαιτήσεις τυπικής υποβολής. Εάν ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν τηρήσει οποιαδήποτε από τις ως άνω απαιτήσεις, το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θεωρείται εξαρχής άκυρο στο συγκεκριμένο κράτος. Οι αμοιβές των συμβούλων σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας πρέπει να προστεθούν στις ως άνω δαπάνες.

Μολονότι η Συμφωνία του Λονδίνου⁹ μείωσε το κόστος των απαιτήσεων επικύρωσης σε μερικά κράτη μέλη, το συνολικό κόστος επικύρωσης σε τρία κράτη μέλη (DE, FR, UK) ανέρχεται σε 680 ευρώ· φθάνει τα 12.500 ευρώ σε 13 κράτη μέλη και ξεπερνά τα 32.000 ευρώ, εάν ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας επικυρωθεί σε ολόκληρη την ΕΕ. Εκτιμάται ότι το πραγματικό κόστος της επικύρωσης ανέρχεται σε περίπου 193 εκατομμύρια ευρώ ετησίως στην ΕΕ.

3.2. Πρόβλημα 2: Διαφορές στη διατήρηση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στα κράτη μέλη

Πρέπει να καταβάλλονται από τον δικαιούχο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας τέλη ανανέωσης κάθε έτος σε κάθε χώρα στην οποία επικυρώνεται το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Εάν ο δικαιούχος δεν πληρώσει τα τέλη, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εκπνέει και καθίσταται κοινό κτήμα. Τα τέλη ανανέωσης εμφανίζουν μεγάλη ποικιλία στα κράτη μέλη. Επιπλέον, υπάρχουν πολλές επικουρικές διατάξεις στην εθνική νομοθεσία, οι οποίες επιβάλλουν περιττές δυσκολίες στη διατήρηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε περισσότερα κράτη μέλη.

⁸ <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/html/epc/1973/e/ma1.html>

⁹ Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου 65 ΣΕΔΕ, (Συμφωνία του Λονδίνου), η οποία εγκρίθηκε τον Οκτώβριο του 2000 (ΕΕ ΕΓΔΕ 2001, 550).

Οι προθεσμίες για την πληρωμή των τελών διαφέρουν, η πληρωμή μέσω τραπεζικού εμβάσματος εξακολουθεί να μην είναι δυνατή παντού, μερικές χώρες καθιστούν υποχρεωτικό τον διορισμό δικηγόρου ειδικού σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η δε επικοινωνία με τα εθνικά γραφεία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας συχνά είναι δυνατή μόνον στην τοπική γλώσσα. Εκτιμάται ότι το συνολικό κόστος της τεχνικής βοήθειας για την πληρωμή των τελών μπορεί να φθάνει τα 61-81,2 εκατομμύρια ευρώ στη διάρκεια 10ετούς περιόδου.

3.3. Πρόβλημα 3: Διοικητική πολυπλοκότητα της καταχώρησης μεταβιβάσεων, αδειών εκμετάλλευσης και άλλων δικαιωμάτων

Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας μπορούν να διευκολύνουν τις συναλλαγές στις αγορές τεχνολογίας: μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αγοραπωλησίας ως τίτλοι κυριότητας ή, πιο συχνά, να αποτελέσουν αντικείμενο συμφωνιών παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης. Οι μεταβιβάσεις και τα δικαιώματα καταχωρίζονται στα εθνικά μητρώα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας των χωρών στις οποίες το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας επικυρώνεται. Η καταχώρηση αυτή απαιτεί τον διορισμό επαγγελματία αντιπροσώπου σε περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη. Η καταχώρηση της μεταβίβασης ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας που ισχύει σε 5 χώρες μπορεί να κοστίζει 2.000-2.500 ευρώ, επιπλέον των διάφορων διαδικαστικών τελών που χρεώνουν τα κράτη μέλη. Επιπλέον, οι απαιτήσεις διαφέρουν όσον αφορά τους τύπους των εγγράφων που πρέπει να υποβληθούν στο μητρώο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, τα πιστοποιητικά κλπ.

3.4. Συνέπεια: η προστασία των ευρεσιτεχνιών σε ολόκληρη την ΕΕ είναι δαπανηρή

Ως εκ τούτου, η πρόσβαση σε συνολική προστασία των ευρεσιτεχνιών στην Ευρώπη είναι τόσο δαπανηρή και πολύπλοκη ώστε είναι απρόσιτη σε πολλούς εφευρέτες και εταιρείες. Ειδικότερα, οι ΜΜΕ προτιμούν συχνά μια άτυπη προστασία των καινοτομιών τους (δηλαδή το απόρρητο).

Όμως, ακόμη και όταν ζητούνται και χορηγούνται ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας, αυτά επικυρώνονται συνήθως μόνον σε μερικές χώρες τις οποίες επιλέγει ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Επί του παρόντος, ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας επικυρώνεται, κατά μέσο όρο, σε 5 κράτη μέλη¹⁰. Ο αριθμός των επικυρώσεων μειώθηκε μάλιστα κατά τα τελευταία 15 έτη¹¹. Επιπλέον, ο διοικητικός φόρτος και η πολυπλοκότητα της διατήρησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και της καταχώρησης δικαιωμάτων και αδειών εκμετάλλευσης συνεπάγονται περιττά έξοδα για τους εφευρέτες και τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των προσώπων που ζητούν πληροφορίες για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Ο κατακερματισμός της προστασίας των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δυσχεραίνει επίσης την επιβολή των δικαιωμάτων που σχετίζονται με τις ευρεσιτεχνίες. Όταν εμπορεύματα εισέρχονται στην ΕΕ μέσω ενός κράτους μέλους στο οποίο ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεν ισχύει, ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν μπορεί να βασισθεί στον τελωνειακό κώδικα της ΕΕ για την παρακράτηση των εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι παραβιάζουν ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας¹².

¹⁰ Μελέτη σχετικά με το κόστος της εξασφάλισης διπλώματος ευρεσιτεχνίας (Study on the Cost of Patenting) της Roland Berger Market Research, Αύγουστος 2004.

¹¹ Οικονομική ανάλυση κόστους-οφέλους του κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας (Economic cost-benefit analysis of the Community patent) των van Pottelsberghe και Danguy, 2009.

¹² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1383/2003 του Συμβουλίου (ΕΕ L 196 της 2.8.2003, σ. 7-14).

Η περιγραφείσα ανωτέρω κατάσταση έχει σημαντικές ανεπιθύμητες συνέπειες στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Πέραν της διατήρησης του κατακερματισμού της αγοράς, έχει επίσης αρνητικό αντίκτυπο στην καινοτομία, στην ανάπτυξη και στην ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

4. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ

Η δημιουργία ευρωπαϊκών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας για την εξασφάλιση ενιαίας προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ και οι σχετικές γλωσσικές ρυθμίσεις προβλέπονται στο άρθρο 118 ΣΛΕΕ. Τα προβλήματα που περιγράφονται ανωτέρω μπορούν να αντιμετωπισθούν μόνον σε επίπεδο ΕΕ μέσω μιας λύσης που θα μειώσει δραστικά τις μεταφραστικές και διοικητικές απαιτήσεις σε σύγκριση με το ισχύον καθεστώς. Η δράση της ΕΕ είναι αναγκαία, και χωρίς νομική πράξη της ΕΕ τα κράτη μέλη δεν μπορούν να θεσπίσουν σε επαρκή βαθμό έννομες συνέπειες για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας οι οποίες θα είναι ομοιόμορφες σε περισσότερα κράτη μέλη. Κατά την ανάλυση των επιλογών λήφθηκε υπόψη η αναλογικότητα.

5. ΣΤΟΧΟΙ

Βάσει του ορισμού του προβλήματος, γενικοί στόχοι της παρούσας πρότασης είναι η βελτίωση της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς και η προώθηση της ανάπτυξης και της καινοτομίας. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν διευρύνοντας την πρόσβαση των ΜΜΕ στην προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αυξάνοντας το πεδίο των επικυρώσεων των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και τη διάδοση γνώσεων (ειδικό στόχο).

Οι ως άνω στόχοι μπορούν να επιτευχθούν μόνον με τη μείωση του συνολικού κόστους της προστασίας των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην Ευρώπη, και ειδικότερα μειώνοντας το κόστος μετάφρασης και δημοσίευσης, απλουστεύοντας τη διατήρηση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (ανανέωση) και απλουστεύοντας την καταχώρηση μεταβιβάσεων, συμφωνιών παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης και άλλων δικαιωμάτων.

6. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι επιλογές πολιτικής εξετάστηκαν ως προς τα ακόλουθα κριτήρια: αποτελεσματικότητα, μείωση κόστους, απλούστευση και πολιτική εφικτότητα. Ωστόσο, τα κράτη μέλη που ζήτησαν από την Επιτροπή να προτείνει ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα του ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών υπέδειξαν επίσης το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους της εν λόγω συνεργασίας. Οι προϋποθέσεις αυτές λήφθηκαν υπόψη κατά την εξέταση των επιλογών.

6.1. Επιλογή 1 (σενάριο αναφοράς) – καμία δράση εκ μέρους της Επιτροπής

Βάσει του σεναρίου αυτού, το ισχύον σύστημα ευρεσιτεχνιών στην Ευρώπη θα παραμείνει αμετάβλητο. Η μόνη βελτίωση μπορεί να είναι η προσχώρηση περισσότερων κρατών μελών στη Συμφωνία του Λονδίνου. Ωστόσο, η προσχώρηση δεν είναι μόνον προαιρετική, αλλά και χρονοβόρος και πολύπλοκη. Το σενάριο αυτό είναι αναποτελεσματικό, καθώς δεν αντιμετωπίζει τις αδυναμίες του ισχύοντος συστήματος ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Δεν θα επιφέρει μείωση του κόστους ούτε απλούστευση, καθώς θα διατηρηθούν τα προβλήματα επικύρωσης, ανανέωσης και καταχώρησης. Τέλος, η επιλογή

αυτή δεν είναι επίσης σύμφωνη προς την πολιτική δέσμευση της Επιτροπής και του Συμβουλίου να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα του ισχύοντος συστήματος ευρεσιτεχνιών.

6.2. Επιλογή 2 – η Επιτροπή συνεχίζει να εργάζεται με τα λοιπά θεσμικά όργανα για ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της ΕΕ που θα καλύπτει τα 27 κράτη μέλη

Βάσει της επιλογής αυτής, η Επιτροπή –μαζί με το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο– θα συνεχίσει να εργάζεται για ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της ΕΕ το οποίο θα καλύπτει το σύνολο των κρατών μελών, δηλαδή θα συνεχίσει τις συζητήσεις βάσει των προτάσεων της Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας¹³ και σχετικά με τις μεταφραστικές ρυθμίσεις¹⁴. Η επιλογή αυτή θα επιτύχει πλήρως τους στόχους της πρωτοβουλίας. Θα επιφέρει σημαντική μείωση του κόστους, καθώς τα έξοδα μετάφρασης θα ανέρχονται σε 680 ευρώ σε ολόκληρη την ΕΕ χωρίς πρόσθετο κόστος επικύρωσης. Η συνολική εξοικονόμηση μπορεί να ανέλθει σε 159 εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Από την κατάργηση του κόστους της τεχνικής βοήθειας για την πληρωμή των τελών ανανέωσης, προβλέπεται εξοικονόμηση 49-65,2 εκατομμυρίων ευρώ σε 10 χρόνια. Καθώς η πληρωμή και η διαχείριση της ανανέωσης, όπως και η καταχώρηση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και των σχετικών δικαιωμάτων, θα πραγματοποιούνται σε κεντρικό επίπεδο, η επιλογή αυτή μπορεί να επιφέρει σημαντική απλούστευση. Ωστόσο, η επιλογή αυτή δεν είναι πολιτικά εφικτή, καθώς το Συμβούλιο προσπάθησε και απέτυχε επανειλημμένα να επιτύχει ομόφωνη συμφωνία επί των απαραίτητων μεταφραστικών ρυθμίσεων.

6.3. Επιλογή 3 – η Επιτροπή υποβάλλει προτάσεις κανονισμού για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας

Βάσει της επιλογής αυτής, η Επιτροπή υποβάλλει τις αναγκαίες προτάσεις για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών. Το ενιαίο καθεστώς προστασίας των ευρεσιτεχνιών θα καλύπτει τα 25 κράτη μέλη που επιθυμούν να συνεργασθούν στο πλαίσιο αυτό. Αυτά αντιπροσωπεύουν 79% της επικράτειας της ΕΕ, και άνω του 92% των αιτήσεων υποβάλλονται από τις συγκεκριμένες χώρες. Το ενιαίο καθεστώς προστασίας των ευρεσιτεχνιών θα είναι προαιρετικό για τους χρήστες και θα συνυπάρχει μαζί με τα ισχύοντα συστήματα του ευρωπαϊκού και των εθνικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Το κόστος και η πολυπλοκότητα της προστασίας των ευρεσιτεχνιών θα μειωθούν σημαντικά. Όλοι οι δικαιούχοι διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας θα επωφεληθούν εξίσου της επιλογής αυτής, ανεξάρτητα από το κατά πόσον διαμένουν σε χώρες εντός ή εκτός της περιοχής της ενισχυμένης συνεργασίας.

Παρότι η επιλογή αυτή δεν θα επιφέρει το σύνολο των οφελών της επιλογής 2, θα είναι αποτελεσματική και θα έχει θετικό αντίκτυπο στους χρήστες του συστήματος ευρεσιτεχνιών στην Ευρώπη. Η πληρωμή και η διαχείριση της ανανέωσης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, καθώς και η καταχώρηση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και των σχετικών δικαιωμάτων, θα πραγματοποιούνται σε κεντρικό επίπεδο από το ΕΓΔΕ σε σχέση με την επικράτεια των συμμετεχόντων κρατών μελών. Σε ορίζοντα 10 ετών, οι εξοικονομήσεις από τα τέλη τεχνικής βοήθειας για τις πληρωμές μπορούν να φθάσουν τα 5.760-7.680 ευρώ ανά δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εάν στην ενισχυμένη συνεργασία συμμετέχουν 25 κράτη μέλη. Στις μη συμμετέχουσες χώρες, η διαχείριση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας θα πρέπει να συνεχισθεί σε μεμονωμένη βάση.

¹³ COM(2000) 412.

¹⁴ COM(2010) 350.

6.3.1. Επιμέρους επιλογή 3.1 – η Επιτροπή προτείνει μεταφραστικές ρυθμίσεις εφαρμοστέες στον τομέα του ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών οι οποίες αντιστοιχούν στην πρόταση που διατύπωσε στις 30 Ιουνίου 2010

Βάσει αυτής της επιμέρους επιλογής, η Επιτροπή προτείνει μεταφραστικές ρυθμίσεις εφαρμοστέες στον τομέα του ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών ταυτόσημες με εκείνες που περιέχονται στην πρότασή της για το καθεστώς μετάφρασης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας της ΕΕ. Ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας προσκομίζει στο ΕΓΔΕ μετάφραση των αξιώσεων στις δύο άλλες επίσημες γλώσσες του ΕΓΔΕ. Δεν απαιτείται καμία επιπλέον μετάφραση (με εξαίρεση τις περιπτώσεις διαφορών). Το μέσο κόστος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στη ζώνη της ενισχυμένης συνεργασίας είναι 680 ευρώ. Το κόστος προστασίας για ολόκληρη την ΕΕ μπορεί να ανέρχεται σε 15% του σημερινού κόστους (με 25 συμμετέχοντα κράτη μέλη). Οι συνολικές εξοικονομήσεις μπορεί να ανέλθουν σε 58,5 εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Η συγκεκριμένη επιμέρους επιλογή θα ήταν αποτελεσματική από άποψη κόστους και θα επέφερε τη σχετική απλούστευση, αλλά δεν έτυχε επαρκούς στήριξης στο Συμβούλιο. Τα κράτη μέλη που ζητούν τη δρομολόγηση ενισχυμένης συνεργασίας επιθυμούν να περιληφθούν στους κανονισμούς θέσπισης μερικά από τα στοιχεία που πρότεινε η βελγική Προεδρία σχετικά με τις μεταφραστικές ρυθμίσεις. Η πρόταση σχεδίου απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση της ενισχυμένης συνεργασίας περιέχει ήδη συναφώς μερικά ουσιαστικά στοιχεία. Επομένως, η επιλογή αυτή είναι πολιτικώς ανέφικτη.

6.3.2. Επιμέρους επιλογή 3.2 – η Επιτροπή προτείνει μεταφραστικές ρυθμίσεις εφαρμοστέες στον τομέα του ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών βασισμένες στην πρόταση που διατύπωσε στις 30 Ιουνίου 2010 οι οποίες ενσωματώνουν στοιχεία μιας συμβιβαστικής πρότασης που συζητήθηκε από το Συμβούλιο

Βάσει της επιμέρους αυτής επιλογής, οι ως άνω μεταφραστικές ρυθμίσεις συμπληρώνονται με ορισμένα στοιχεία ενός συμβιβασμού τον οποίο πρότεινε η βελγική Προεδρία το 2010, όπως ζήτησαν τα κράτη μέλη τα οποία κάλεσαν την Επιτροπή να εκπονήσει πρόταση για τη δρομολόγηση ενισχυμένης συνεργασίας. Το κύριο σύνολο γλωσσικών απαιτήσεων θα είναι αυτό που ισχύει βάσει της ΣΕΔΕ. Επιπλέον, συμπληρωματικές μεταφραστικές απαιτήσεις θα εφαρμοσθούν για μεταβατική περίοδο, με αποτέλεσμα πρόσθετο κόστος για τους δικαιούχους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Επομένως, το συνολικό κόστος της μετάφρασης κατά τη μεταβατική περίοδο μπορεί να κυμαίνεται από περίπου 980 ευρώ έως 2.380 ευρώ ανά δίπλωμα ευρεσιτεχνίας στη ζώνη της ενισχυμένης συνεργασίας. Όταν θα υπάρχουν αυτόματες μεταφράσεις υψηλής ποιότητας, το κόστος μετάφρασης θα μειωθεί σε 680 ευρώ. Το κόστος της προστασίας για ολόκληρη την ΕΕ θα αντιστοιχεί σε 20% του σημερινού κόστους (με 25 συμμετέχοντα κράτη μέλη). Η συνολική εξοικονόμηση μπορεί να ανέλθει σε 50 εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Η συγκεκριμένη επιμέρους επιλογή μπορεί να αναμένεται ότι θα εξασφαλίσει σημαντική πολιτική στήριξη.

7. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥΣ

Από τη σύγκριση των επιλογών προκύπτει ότι η επιλογή 2 συγκεντρώνει την υψηλότερη βαθμολογία όσον αφορά τα κριτήρια της αποτελεσματικότητας, της μείωσης του κόστους και της απλούστευσης. Ωστόσο, η επιλογή 3 εμφανίζει επίσης σημαντικά οφέλη και συνεπάγεται σημαντικές εξοικονομήσεις και απλούστευση για τους χρήστες από την Ευρώπη και από τρίτες χώρες.

Η επιλογή ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας της ΕΕ (επιλογή 2) θα έχει τον μεγαλύτερο θετικό αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά, στους χρήστες πληροφοριών για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και στους καταναλωτές, καθώς θα ενοποιήσει ολόκληρη την εσωτερική αγορά όσον αφορά την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Όμως, η επιλογή 3 θα αυξήσει επίσης το επίπεδο ολοκλήρωσης όχι μόνον μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών μελών, αλλά και μεταξύ συμμετεχουσών και μη συμμετεχουσών χωρών. Θεσπίζοντας ενισχυμένη συνεργασία, το συνολικό κόστος και η πολυπλοκότητα της εξασφάλισης προστασίας των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε ολόκληρη την ΕΕ θα μειωθεί σημαντικά, επομένως, περισσότεροι εφευρέτες αναμένεται να ζητήσουν προστασία των ευρεσιτεχνιών τους και στα κράτη μέλη τα οποία δεν συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία.

Η αύξηση της ολοκλήρωσης θα έχει θετικό αντίκτυπο στην πρόσβαση των καταναλωτών σε αγαθά και υπηρεσίες. Μια καλύτερα ολοκληρωμένη αγορά θα διασφαλίσει καλύτερες διασυνοριακές εμπορικές συναλλαγές και θα διευκολύνει την καταπολέμηση των αγαθών που είναι προϊόν απομίμησης/παραποίησης. Η καταχώρηση και η δημοσίευση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε κεντρικό επίπεδο από το ΕΓΔΕ θα διευκολύνει τη διάδοση των γνώσεων και θα έχει θετικό αντίκτυπο στην καινοτομία.

Η ευκολότερη και οικονομικότερη πρόσβαση σε ευρεσιτεχνίες στην Ευρώπη είναι πιθανό να αυξήσει τον αριθμό των καινοτόμων ΜΜΕ. Οι ΜΜΕ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης· εξασφαλίζουν τα 2/3 των θέσεων απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα¹⁵. Επομένως, η αύξηση του αριθμού νέων επιχειρήσεων μπορεί να αναμένεται ότι θα έχει θετικό αντίκτυπο στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Παρότι είναι σαφές ότι, από οικονομική άποψη, ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της ΕΕ θα ήταν η πιο αποτελεσματική επιλογή, οι δεκαετείς διαπραγματεύσεις έδειξαν ότι η επιλογή αυτή δεν είναι πολιτικά εφικτή. Η ανάλυση της επιλογής 3 δείχνει ότι τα οφέλη της παραμένουν πολύ σημαντικά. Παρότι το καθεστώς μετάφρασης βάσει της επιμέρους επιλογής 3.1 θα ήταν το πιο αποτελεσματικό από άποψη κόστους, η επιμέρους επιλογή 3.2 είναι πιθανό να τύχει ευρύτερης στήριξης από τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία. Επομένως, η επιλογή 3 με την επιμέρους επιλογή 3.2 είναι η προτιμώμενη.

8. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Πέντε έτη μετά την έναρξή της, η Επιτροπή θα επανεξετάσει την εφαρμογή της νομοθεσίας, με ιδιαίτερη έμφαση στις μεταβατικές μεταφραστικές ρυθμίσεις. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί επίσης τους σχετικούς δείκτες όσον αφορά τις συνθήκες ανάπτυξης καινοτομίας, τον αριθμό των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και το κόστος τους σε ετήσια βάση.

¹⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/index_en.htm